ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ

33 Μέση νεολιθική περίοδος

Μέση νεολιθική περίοδος

Η μέση νεολιθική περίοδος διακρίνεται βάσει της διαφορετικής κεραμικής, χωρίς άλλη ουσιαστική μεταβολή. Αλλά και η κεραμική συνεχίστηκε χωρίς μεγάλες διαφορές σε σχέση με την αρχαία νεολιθική. Στη Θεσσαλία αυξήθηκαν τα ερυθρά στιλβωμένα αγγεία και τα διακοσμητικά μοτίβα άλλαξαν.

Η διακοσμημένη κεραμική παρέμεινε όμως μικρό ποσοστό του συνόλου. Στη Μακεδονία οι θέσεις της Μέσης Νεολιθικής είναι λίγες και δείχνουν στοιχεία όμοια με της Θεσσαλίας. Στην Πελοπόννησο οι αναλογίες άβαφης και διακοσμημένης κεραμικής είναι παρόμοια. Από την εποχή αυτή χρονολογούνται τα νεολιθικά αγγεία με εξαιρετικό στίλβωμα και διακόσμηση.

Στην αρχιτεκτονική των κατοικιών δεν σημειώθηκαν σημαντικές αλλαγές. Φαίνεται ότι στην περίοδο αυτή κάποιοι μακρόβιοι οικισμοί είχαν αρχίσει να λαμβάνουν τη **μορφή γηλόφου** (μαγούλα στη Θεσσαλία, τούμπα στη Μακεδονία), στοιχείο που δείχνει ότι οι ίδιοι οι κάτοικοι αυτών των οικισμών αντιλαμβάνονταν τη μορφή του οικισμού ως ένδειξη συνέχειας στον τόπο.

Σημαντικές θέσεις εγκατάστασης της περιόδου είναι οι εξής:

- Μακεδονία: Σέρβια, Παλιάμπελα Κολινδρού.
- Θεσσαλία: Σέσκλο, Τσαγγλί Μαγούλα, Οτζάκι Μαγούλα, Τζάνη, Μαγούλα Ζερέλια, Θεόπετρα.
- Στερεά Ελλάδα: Νέα Μάκρη, Λιανοκλάδι, Χαιρώνεια, Ορχομενός, Ελάτεια.
- Πελοπόννησος: Λέρνα, σπήλαιο Φράγχθι,
- Κρήτη: Κνωσός.

Στη διάρκεια της Μέσης Νεολιθικής Εποχής το **Σέσκλο** της Μαγνησίας αναπτύχθηκε σε μεγάλο κέντρο που δέσποζε σε όλη την περιοχή μέχρι το Σπερχειό ποταμό προς Νότο και μέχρι τον Αλιάκμονα προς Βορά. Ο κύριος οικισμός του Σέσκλου είχε έκταση 100 στρέμματα, με κύριο χαρακτηριστικό τους στενούς παράλληλους δρόμους, με οικήματα τετράπλευρα και ορθογώνια, ενός ή δύο δωματίων.

Στο ακραίο τμήμα του οικισμού υπήρχε η οχυρωμένη ακρόπολη και η κατοικία του ηγεμόνα. **Ο οικισμός του Σέσκλου είναι επιπλέον σημαντικός, γιατί ένα τμήμα του είχε τη μορφή μαγούλας, ενώ το υπόλοιπο εκτεινόταν γύρω από τη μαγούλα σε ένα επίπεδο.**

Είχε δηλαδή τα χαρακτηριστικά εκτεταμένου οικισμού,που δημιουργήθηκε από τη μετατόπιση των κτισμάτων στο χώρο, σε αντίθεση με τους **γηλόφους** που δημιουργήθηκαν επειδή τα κτίσματα κτίζονταν το ένα πάνω στα ερείπια του άλλου. Στη Νέα Νικομήδεια τα οικήματα αυτής της περιόδου ήταν ευρύχωρα με τοίχους από πηλό και τετράγωνη κάτοψη.

Στη Λέρνη και το Φράγχθι της Πελοποννήσου αφθονούσε η κεραμική με στιλπνό βερνίκι και στην κεντρική Ελλάδα (Ελάτεια) δημιουργήθηκαν οι παλαιότεροι νεολιθικοί οικισμοί της περιοχής, ενώ από το 5520 χρονολογούνται και οι πρώτες νεκρικές ιεροτελεστίες και καύσεις νεκρών.

Οι υπόλοιποι οικισμοί που είχαν δημιουργηθεί την προηγούμενη περίοδο εξακολουθούσαν να ακμάζουν μέχρι το τέλος αυτής της περιόδου, που γενικότερα χαρακτηρίζεται από εγκατάλειψη και ερήμωση Στη Μακεδονία ο καλύτερα σωζόμενος οικισμός της Μέσης Νεολιθικής είναι τα Σέρβια Κοζάνης. Στην Πελοπόννησο και στη Στερεά Ελλάδα δεν έχουν βρεθεί καλά σωζόμενα αρχιτεκτονικά σύνολα.